

i Underændringsforslaget til § 2 staaer „og Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet giver sit Samtykke dertil“, forudsatte, at vedkommende kirkelige Myndighed iforveien vilde blive hørt, er det en reën Selvfølge. Det ligger saa aldeles i alle saadanne Sagers Behandling, at jeg maatte ansee det for overflødigt at tilføie det; kun derfor er det ubeløbt. Søvrigt kan jeg ogsaa væsentligt slutte mig til den ærede Landsstingsmands Udtalelse om den Brug, som Kirke- og Underviisningsministeriet sandsynligvis vilde gjøre af den Bemyndigelse, som Mindretallets § 2 giver det, dersom Mindretallets Forslag blev vedtaget. Det er høist rimeligt, at i Regelen vilde Ministeriet gaae saaledes frem, at naar der viste sig en systematisk Opposition i et Stift, der ledede den kirkelige Udvikling i en Retning, som var modsat den Lovgivningen angav, da maatte Ministeriet tage det i sin Haand at knække en saadan systematisk Opposition; men hvor der i et enkelt Tilfælde var færliche Forhold tilstede, og man troede, at det vilde være til Skade for det, som det fremfor Alt kommer an paa, at det vilde svække det aandelige Liv i en Menighed, om til et vist givet Tidspunkt et Menighedsraad blev indført imod Præstens bestemte Ønske, vilde der være al Anledning for Ministeriet til at være varsom med desuagtet at bestemme, at det skulde indføres.

Madvig: Det er kun et enkelt Punkt, jeg skal berøre. Spørgsmaalet om § 2 i det Hele skal jeg ikke indlade mig paa. Jeg stemmer for Loven; da jeg anseer Loven i det Hele for ønskelig, og jeg stemmer ligeledes for § 2; men jeg kan, som Sagen staaer, ikke i nogen høi Grad beklage mig over, at de, der ere imod hele Loven, ikke have villet gjøre Noget for, at Loven fik en efter deres Mening mere passende Stikkelse. Der er imidlertid brugt Ytringer om et Ændringsforslag, som jeg ikke ganske kan frakende enhver Berettigelse, men som jeg troer at burde modsiges. Der er sagt, at det er upassende i denne Lov ved Siden af at oprette Menighedsraad at henvise til, hvorledes man kan blive af med dem, og den høitærede Minister omtalte i dette Tilfælde en systematisk Opposition, der kunde gaae i en anden Ret-

ning end den, Loven anviser; men nu troer jeg dog, at saaledes, som Loven er affattet, og som jeg fuldkommen kan gaae ind paa den, kan der dog være Anledning til at holde paa en Bestemmelse om, at Menighedsraad atter kunne affattes. Jeg har den Anskuelse, at Menighedsraadet er en god Institution, men at det forudsætter Betingelser, som ikke kunne antages at være tilstede overalt. Ligesaavel som det nu kan erkjendes strax, at Betingelserne ikke mere tilstede, kan dette erkjendes bagefter. Jeg troer derfor ikke, at man, naar der foreskrives Regler, der udelukke Uetsindighed, skal umuliggjøre en Tilbagegang fra det, som Loven ikke har betegnet som absolut nødvendigt, men kun som ønskeligt. Jeg troer ikke, at det er en Selvmødsigelse, at man ved Siden af Formen for Opprettelsen giver en forsigtigt Begrændset Afgang til at faae et Menighedsraad ophævet, for at det ikke skal blive staaende som en død Form. Naar man ogsaa ved dette Punkt har sagt, at Præsten ikke bør have en overbreven Myndighed ligeoverfor Menigheden, synes mig, at man for meget tager en mulig Stemning mod Præsterne til Indtægt, idet man fremstiller det, som om Sagen væsentligt lægges i Præstens Haand derved, at Menighedsraadet kan ophæves, naar Præsten og $\frac{2}{3}$ af Menighedens Medlemmer ere enige, og idet man antyder, at en saadan Mulighed kan sætte Præsten istand til at behandle Menighedsraadet med Ringagt eller lægge det Hindringer iveien. Thi hvor Menighedsraadet saaledes ikke kunde faae mere end $\frac{1}{3}$ af Stemmerne for sin Bestaaen, troer jeg, at det manglede Berettigelse; idetmindste kunde man ikke sige, at det var Præsten, der kastede Menighedsraadet overende, naar det stete ved $\frac{2}{3}$ af Menighedens stemmeberettigede Medlemmer. Jeg erkjender imidlertid, at det kunde være muligt, at ikke blot Præsten, men ogsaa Menigheden kunde overrumple Menighedsraadet i et ubefæstet Dieblis og i en usikker Stemning, og jeg skal derfor stemme for Tilføiningen, som er foreslaaet af den høitærede Minister, hvorved opnaaes det, som jeg har antydet ved den forrige Behandling, at der kunde komme en hderligere Forfrist til. Men naar den Forfrist kommer til, at Menighedsraadene ikke kunne ophæves uden Ministeriets Samtykke, og at der forud derfor